

సాయంకాలం 6 గంటలకు కావచ్చింది. ఇంకా యెన్నిగంటలకి చేరతామో కదా. కనుచూపు మేరలో యెక్కడా దీపాలు కన్పించడం లేదుకదా అని యేదో వాపోస్తూ మా మామతోకూడా బండిలో కూర్చున్నాను. ముసలివాడవడంచేత మావకి నాటు ప్రయాణం కష్టంగాలేదు. మేము వెళ్ళుతున్నది వెంకటా పురాగ్రహారము. అక్కడ మా భూములున్నాయట వాటిని నాకు చూపించి మా రైతుల దగ్గర పంట తీసుకో రావడానికి మా అబ్బి మామనన్ను అక్కడికి తీసుకో వెళ్తున్నాడు. అప్పుడునాకు సుమారు పది హేడేళ్లుంటాయి.

ఎలాగైతే నేమి రాత్రి పదిగంటలకి దూళి దూసరాలతో నిండుకోని ఓ పెద్ద అరుగుల యింటిదగ్గర మాబండి నిలచింది. మా మావ బండిలోనుంచి దిగుతుండగానే యింట్లో నుండి ఓ తాతవచ్చి 'ఓరే బావా పంతులు బాబాచ్చాదురా' అని కేకవేశాడు. కొంత సేపటికి మాచుట్టూ రైతులు పోగయారు.

‘బాబూ యీకుట్టా డేవడు’

‘మా వెంకయ్య బావ పెద్దకొడుకు. పెద్దవాడయాడు కదా వాడి వ్యవహారాలు వాడి కప్ప చెపుదామని తీసుకొచ్చాను.’

‘ఏంరా సూరయ్య బావా కుట్టాడు అచ్చంగా పెద్దబాబులాగ నున్నాడు కాదా?’ అని వాళ్ళలో నొకడన్నాడు. మానాన్న చనిపోయి నాటుగు సంవత్సరాలు కావచ్చింది. నాన్నగారిరువవార మావ్యవహారాలన్నీ మా

మామే నడుపుతున్నాడు. ఆరోజు మామావ నన్ను వాళ్ళకి చూపిందాకా నేను బాబునని నాకు తెలియదు. మాటలు ముగిసాయి మేమా రాత్రి మాపెద్ద రైతుగారింట్లో బస చేశాము.

2

పట్టణాలలో కాలేజీ హాష్టళ్ళలో నీటుగా ఉన్న గదులలో మెసలిన నాకు దూళి దూసరాలతోను, పొగతోను నిండి ఉన్న ఆయింట్లో కూర్చోడం యెంతో కష్టం అనిపించింది మావ మాత్రం ఆతాతతో యేదో మాట్లాడుతున్నాడు. ఆముదుసలి రైతుల కష్టాలన్నీ వెళ్ళబోస్తున్నాడు మా వాడు మాత్రం డబ్బు యివ్వక తప్పదని, మద్య మద్య అంటున్నాడు. నేను ఓమూల కట్టి పెట్టెమీద “రేపటి రోజు యెలాగు గడుపుతానో కదా” అని ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాను. ఇంతలో యేవో పళ్ళు, నీళ్ళు పట్టుకొని ఒక పిల్లవచ్చింది సుమారు పది హేను, పదహారు సంవత్సరాలుంటాయి. ‘అమ్మా యిక్కడెట్టు’ అని తాత అన్నాడు. నాచికాకు మరచిపోయాను ‘బాబూ ఫలహారం చేద్దుగానిరా’ అని మావ పిలిచాడు. పళ్ళు నాకంత ఆకర్షణీయంగా లేకపోయినా వాటిని తెచ్చిన శ్రీ నన్నాకర్పించింది. ఆ పళ్ళు దగ్గరకు వెళ్తే ఆమె ముఖం పూర్తిగా చూడగలను కదా అన్న ఆశపుట్టింది. దూళితో నిండిన వస్త్రాల కన్నా అవి భద్ర పరచిన హృదయం నన్నాహ్వనించింది. నా ముసళ్ళలో అనేక భావాలు శరవేగాన్ను తరు

గట్టాయి. దీనికి కారణం యేమిటి? 'నేనింతకు పూర్వం అనేకమంది స్త్రీలను చూశానే. నాలో యీభావ తప్పుడు పుట్టలేదే యీ రోజు యీ విపరీత మేమిటి' అని దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ పళ్ళదరి చేరాను.

ఏమీ రవివర్మ వ్రాసిన చిత్రం కాదు కదా. నిజంగా సజీవమైన స్త్రీయేనా లేక శిల్ప చాతుర్యమా? మాట్లాడించి చూద్దామనుకున్నాను గాని నాకే అధికారం ఉంది? ఆమె సౌందర్యం చూపించడానికే భగవంతుడు నన్నా పల్లెకు తీసుకొచ్చాడని తలచాను. స్త్రీలు నిజంగా యీ తీగినే మొదట ఈశ్వరునిచే సృష్టించబడియుంటారు. క్రైస్తవ మతములో మాదిరి మన యాడము. యీ వులుకూడా యేవో తప్పులు చేయడం చేత కురూపులుగాను దుర్బుద్ధులుగాను తయారై యారనిపించింది. నా ఫలహారము పూర్తి అయినదాకా ఆమె అలా నిలచిపోయింది నన్నామె చూసిందా? లేదా! చూడలేదేమో — నాదెంత పాపపు జన్మ అన్న విచారం కూడా వేసింది.

3

తెల్లవారు జామున నాలుగు గంటల యింది. అరుగుమీద పడుక్కున్నా. సుందర విగ్రహం నాముందరనుండి కదలలేనట్టు కనిపించింది. త్వరగా లేచి ఆమె యేం చేస్తున్నదో చూడాలన్న కుతూహలం పుట్టింది. నిద్ర నుండి లేవకపోతే చేయితో తట్టి లేపవలె నన్న ఊహ జనించింది. నేనింకా నా ఊహ ప్రపంచంలోనే తిరుగుతున్నాను, యింతలో

కోనేరునుండి పదిమందితోకూడి నిళ్ళు తెస్తున్నాది. ఇంటిలో ఆమెమీద యెవరో అధికారం కూడా చేస్తున్నారు. ఒకరు పూవులాగ ప్రేమించిన వస్తువును మరొకరు పురుగులాగ చూతురు కదా!

కాలకృత్యాలు తీరాయి. మా మామ ముందర ఒక పెద్ద ధాన్యపు కుప్ప పోగు చేస్తున్నారు. ఎండ తీక్షణంగా నుంది. ఆడ మొగవితక్షణ లేకుండా చమటలు కార్చుకుంటూ గంపలతో ధాన్యం కుప్పలుగా వేస్తున్నారు. అందరి తోపాటు లక్ష్మీకూడ ధాన్యం తెచ్చి కుప్పలో పోస్తున్నాది. అందరి కష్టం నాహృదయం దాక పోలేదుగాని ఆమెదీనపు దృష్టి నామనస్సుకి ముల్లులాగ గుచ్చుకుంది. 'మామా' అని ఒక్కసారిగా అరచాను. అందరు నావేపు తిరిగారు ఆమెకూడ నాచెంతకి ఒక్క పరుగునవచ్చింది. మరి నా నోటిమాట రాలేదు.

ధాన్యం కొలవడం ముగియగానే మేము మాబండి యెక్కాం. లక్ష్మీ నావేపు నిరాశతో చూస్తూ నిలబడింది. ఆమె చూపులో ఒక రకమైన కోపకూడ నాకు గోచరమైంది. "మాబ్రతుకు లింత దైన్యములా! యెండవానల కోర్చి రాత్రింబవళ్ళు కష్టపడి పండించిన పంటకు మీరా అనుభవించు వారు. నా సౌందర్యమేనా నీ హృదయం కరిగించలేక పోయిందా" అన్న భావం ఆ చూపులు తెలియజేశాయి. చేయునది లేక ముఖం మరోపక్కకు త్రిప్పివేశాను.